

Posamezne številke:
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18 uri z
datumom naslednjega dne ter stene
mesечно po ceni D 12-50, za ino-
zemstvo D 20-50, dostavljena na dom
D 14—, na izkaznice D 12-50,
D 14—, na izkaznice D 12-50,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

poštšina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—,
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 24, — pritičje, desno. Tele-
fon št. 24. — Št. št. poštnoštevnica
vzročno št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, torek 19. junija 1923.

Številka: 136

Zakaj ni bila izvršena demarša v Sofiji?

izjave Ninčičeve na seji načelnikov strank. — Nesporazum med člani
Male antante. — Velesile podprle novi bolgarski režim. — Miroljubne
izjave in zagotovila g. Cankova.

Beograd, 17. junija. Na večeršnji seji načelnikov strank je minister Ninčič podal ekspozé o dogodkih na Bolgarskem. Trdil je, da demarša Male antante ni bila več potrebna, ker so velesile same storile korake za zaščito ne-
uilske pogodbe. Bolgarska vlada je na pritisk velesil takoj odpustila odvisno število vojske in zadržala samo 20.000 mož, kakor ji je po pogodbi dovoljeno. Sigurno je — je dejal — da na Bolgarskem ne bo dolgo vladal mir, kar pomeni nevarnost za mir na Balkanu. — Kritiziral je zadržanje posameznih držav v bolgarskem vprašanju. Z Rumunijo imamo glede Bolgarske tajno konvencijo. Dasi se je Rumunija izjavila solidarno glede postopka napram Bolgarski, se je vendar čutil močan pritisk rumunske vladarske hiše, ki vidi v utrditvi revolucionarne vlade v Bolgariji utrditev monarhistične ideje na Balkanu. To naziranje rumunskega dvora je zelo uplivalo tudi na stališče Grčije, ki je zavzela prilično isto stališče kakor Rumunija. Češkoslovaška je bila prva, ki je zavzela popolnoma soglasno stališče z nami. Glede Turčije še ne vemo, kako stališče zavzema. Francija je zavzela naše stališče, za Italijo pa ima dokaze, da je financirala revolucionarno akcijo na Bolgarskem. Italija je šla še dalje in je financirala tak pokret v Albaniji, ki je imel nastopiti v istem momentu kakor revolucija na Bolgarskem. Prišlo pa je samo do krajevnih pokretov, naperjenih proti naši državi. Značilno je, da so vodje makedonskijuh plačevali v lirah. Ostale velesile so postopale precej korektno. Edino na Madžarskem se je povodno dogodkov v Bolgariji ojačil pokret »probujujih Madžarov«. Vendar se nimamo od tega ničesar bati, ker je Mala antanta solidarna. Kar se tiče okrepiteve bolgarske valute, jo drži na višini ideja, da je sedajni režim

v Bolgariji kapitalističen in da pomenja paadeo zemljordniškega režima stvarno zmago kapitala nad protikapitalističnim režimom.

Beograd, 18. junija. (Izv.) Včeraj dopoldne od 10. do pol 13. ure se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je poleg tekočih zadev razpravljalo tudi o položaju na Bolgarskem. O poteku seje se varuje stroga tajnost in ministri niso podali novinarjem nikakih izjav. Doznava se v vladnih krogih le toliko, da je bolgarska vlada preko našega poslanika v Sofiji v zvezi z našo vlado. Iz korespondence med obema vlada je razvidno, da se nova bolgarska vlada zelo boji naše vojaške intervencije ter da je prosila našo vlado, naj opusti korake, ki bi utegnili omajati stališče nove bolgarske vlade. Trdno obljublja, da bo izpolnila vse obveznosti napram naši državi. Dozdevno je naša vlada ugodila bolgarski prošnji ter ne bo onemogočala konsolidacije notranjih bolgarskih razmer. Ministrski predsednik Cankov je izjavil, da pomenijo zadnji dogodki v Bolgariji utrditev monarhistične napram Stambolijskemu boljševizmu, ki je vodil le laži-narodno politiko. Vlada g. Cankova nadalje izjavlja, da nima nikakih zvez z makedonstvujušimi ter da bo njihov pokret, čim si utrdi svoje stališče, v vsem sredstvu zatrla. Odločno demantira vest, da so zadnji bolgarski dogodki v zvezi z resniracijo Ferdinanda in Radoslavca. V naših vladnih krogih »vidno« prevladuje mnenje, da vlada Cankova v Sofiji ni nevarna sosedom, ker je za enkrat zaposlena z notranjim položajem in nima nikakih agresivnih namenov napram sosednim državam. Glede izgonu ministra Obova je minister dr. Ninčič na tozadevno vprašanje odgovoril, da je za to zvedel še le iz časopisov.

—□—

Vest o smrti Stambolijskega potrjena.

Beograd, 17. junija. Pomočnik ministra za zunanje zadeve g. Gavrilović je izjavil, da je vlada prejela od poslanika v Sofiji brzojavko, v kateri se potrjuje, da je bil Stambolijski v boju z vladnimi četami ubit. Bolgarski odpravnik poslov na našem dvoru pa je dobil obvestilo, da je bil Stambolijski v boju z vladnimi četami damonom ubit, da se je tako nova vlada rešila njegove osebe, ki ji je bila nevarna. Truplo Stambolijskega bo najbrž preneseno v njegov rojstni kraj Slavovica in tam pokopano.

Francija in Rumunija priznali novi bolgarski režim.

Sofija, 18. junija. (Izv.) Na brzojavko bolgarskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra Cankova je odgovoril francoski ministrski predsednik Poincaré, da je francoska vlada in republika z zadovoljstvom sprejela zagotovila nove bolgarske vlade, da hoče očuvati mir na Balkanu ter izjavlja, da bo francoska vlada podpirala vsako politiko, ki stremi za ohranitvijo miru in rešitvijo velikih gospodarskih problemov, ki pretresajo danes vso Evropo. Pričakuje, da bo nova vlada tudi nadalje ostala zvesta svojim miroljubnim izjavam ter dokazala svojo voljo z izpolnitvijo in spoštovanjem svojih mednarodnih obveznosti.

Beograd, 18. junija. (Izv.) Vremica poroča iz Bukarešte: Rumunska vlada

je priznala novo bolgarsko vlado pod predsedstvom Cankova. Storila je to, kakor je razvidno iz pisave listov, iz monarhističnih ozirov ter v interesu svoje varnosti napram sosedni Bolgarski. Režim agrarne diktature Stambolijske vlade ni ogrožal samo monarhizma, temveč je podžigal tudi agrarne ekstremiste v Rumuniji. Iz istih vzrokov je rumunska vlada izgnala tudi bivšega bolgarskega ministra Obova, ki je zbežal na Madžarsko.

BORZA.

Curib, 18. junija. (Izv.) Predborza. Pariz 35.—, Beograd 6.45, London 25.69, Berlin 0.0046, Praga 16.68, Milan 25.55, Newyork 556.75, Dunaj 0.00785, žig. krona 0.0078, Budimpešta 0.007, Sofija 7.76.

Zagreb, 18. junija. Pariz 5.50—5.60, Švica 15.90—16.05, London 4.97—4.12, Berlin 0.068—0.07, Dunaj 0.124—0.125, Praga 2.655—2.68, Milan 4.37—4.09, Newyork 88.—89.—, Budimpešta 9.92—1.—.

—□—

Obrtni shod v Središču.

Središče, 18. junija. Agilno »Obrtno društvo« v Središču ob Dravi je priredilo včeraj popoldne shod obrtnikov ptujsko-oromoškega in ljutomerskega okraja v veliki dvorani gostilne Bauman v Središču. Kljub slabemu vremenu, je bila udeležba zlasti od strani domačih srediških in ljutomerskih obrtnikov izredno velika, kar je najlepši znak stanovske zavednosti naših obrtnikov. Shod

da so se udeležili tudi g. okrajni glavar dr. Pirkmajer, zadrudni komisar gosp. Založnik iz Celja in zastopniki »Slovenskega obrtnega društva« v Mariboru z marljivim svojim predsednikom gosp. Novakom na čelu.

Predsedoval je preizkušeni in zaslužni prvobornik slovenskega obrtništva g. Jakob Zdravec, paromlinar v Središču. Svoj prihod je napovedal tudi velezaslužni obrtniški starina g. Rebek iz Celja, ki pa se radi nepričakovanih ovir ni mogel shoda udeležiti, v splošno obžalovanje zborujočih.

G. Jakob Zdravec je podal temeljit in poučen referat o davkih, ki je izzvenel v energičen protest proti nameravanemu linearnemu povišanju davkov, katero bi zlasti obrtništvo smrtno zadelo, potem proti napačni interpretaciji fin. delegacije v Ljubljani, ktera jemlje dohodnino za podlago odmere invalidskega davka. Opozorjal je tudi na nevarnost, ki preti privrednim slojem z neznošnim poviševanjem obrtnih in občinskih doklad, katerih mora biti enkrat konec. Izvajanjem g. Zdravca je sledilo obrtništvo z velikim zanimanjem in burnim pritrdjevanjem. Tozadevna resolucija je bila sprejeta soglasno.

Drugi referat je podal g. zadr. komisar Založnik, ki je govoril o delavskem zavarovanju in podvrzel dahanji stroj delavskega zavarovanja ostri stvarni kritiki ter zahteval decentralizacijo zavarovanih uradov. Po njegovem poročilu se je razvila živahna debata, v katero je posegel predsednik Mariborskega obrtnega društva, g. Novak, in zborniški svetnik g. Horvat iz Ljutomerja ter več domačih mojstrov, ki so se vsi pritoževali proti previsokim plačilnim določam in proti sumaričnemu predpisovanju, ki je nezakonito, ker statut osrednjega urada za osiguranje delavcev jasno določa kot najdaljši rok čas treh mesecev. Na predlog predsednika shoda gosp. Zdravca se je sklenilo, v bodoče desledno odklanjati sumarične predpise, ker se isti protivijo statutom Osrednjega urada. Tozadevna resolucija, ki zahteva tudi temeljiti preustroj delavskega zavarovanja, je bila sprejeta soglasno.

Kot tretji govornik je nastopil gosp. Novak iz Maribora, ki je prinesel pozdrave mariborskega slov. občinstva in v temperamentnem govoru obravnaval razne pereča stanovska vprašanja kot obrne šolstvo, sušmarstvo, zakon o pobijanju draginje, vojaške dobave in več drugih in pozival navzoče obrtnike k organizaciji, ker le v organizaciji in slogi je moč. Zahteval je, kar privredni sloji povsod in pri vsaki priliki zahtevajo — žil do sedaj brez uspeha — namreč, da vsi merodajni faktorji zaslišijo pri izdelavi vseh zakonov in odredb, ki se tičejo privrede, tudi zastopnike obrti in industrije ter trgovstva in upoštevajo njih nasvete in upravičene zahteve in da se napravi enkrat konec škodljivi praksi, da se določa in odloča v zadevah nar. gospodarskih slojev brez predhodnega sporazumljenja z istim ali celo proti njim.

Tudi po njegovem govoru se je razvila živa debata, ktere sta se udeležila pojasnjevalno tudi g. okrajni glavar in načelnik Središke obrtn. zadruge gosp. Veselko.

Sprejetih je bilo več resolucij: za ublažitev zakona o pobijanju draginje, za povzdigo obrtnega šolstva itd. ter sklenjeno, da se te vse resolucije kakor tudi one zgoraj omenjene predložijo vsem obrtnim oblastem in poslancem v skupščini.

V zaključnem govoru se je predšednik g. Zdravec zahvalil vsem za udeležbo, zlasti g. okrajnemu glavarju dr. Pirkmajerju, ki je, daširano šele par dni zopet v službi, pohtel med obrtnike, da sliši njihove želje in želje.

komisarju Založniku, kteremu je bilo tudi naročeno izročiti pozdrave zborujočim obrtniškem starosti g. Rebeku, zalvalil se je tudi zastopnikom Mariborskega in Ljutomerskega obrtnega društva ter zaključil sijajno uspešno shod ki je bila prava manifestacija našega obrtništva. Zborovalci pa so ostali v prijateljskem razgovoru še skupaj.

Kako dolgo še?

Maribor, 17. junija.

Stotisoče človeških žrtev je padlo in potoki krvi so bili preliti za osvoboditve in ujedinjenje naše. Z ogromnimi žrtvami človeških življenj si je priboril srbski del našega naroda v svetovni vojni pravico da je ob sklepanju mirovnih pogodb zahteval za našo državo tudi Makedonijo, deželo, ki je naša, a katero so bolgarski nacionalni šoviniisti proglašali za bolgarsko pokrajino. Danes je na podlagi mirovnih pogodb Makedonija del naše države in samo z oboroženo silo se nam more ta pokrajina odvzeti.

Značilno je, da v časih, ko je na Bolgarskem prišla na vlado bolgarska ireidenta, ki zasleduje med drugimi tudi ta cilj, da pribori Makedonijo zopet Bolgarski, da v teh časih mora biti kdorkoli v naši državi, ki bi hotel le za hip priznavati upravičenost bolgarske ireidente.

In vendar se je znašel. Dr. Korošecovo glasilo »Straža« je priobčilo povodno dogodkov na Bolgarskem članek, v katerem skoro naravnost trdi, da je pravzaprav naša država kriva preobrnja na Bolgarskem. Postavlja se na stališče bolgarskih ireidentov, da je Makedonija bolgarsko ozemlje in da naj bi se to vprašanje rešilo sporazumno. Naj bi se dala Makedoncem avtonomija in se da Makedoncem na prosto, da se odločijo ali za Jugoslavijo ali za Bolgarijo.

Kaj bi rekla italijanske oblasti, ako bi kak list v Italiji zahteval, naj se da Jugoslovenom v juljski Benedičiji na prosto, da se odločijo ali za Italijo ali za Jugoslavijo? Kaj bi rekla oblasti v Franciji, ako bi kak francoski list zahteval isto glede prebivalstva v Alzaciji-Loreni? Kaj oblasti v Rumuniji, ako bi kak tamošnji list zahteval isto glede Sedmograške? Dvomimo, da bi oblasti v navedenih državah mirno pristutile tako pisavo, ki bi pomenila enostavno veleizdajo. Samo pri nas je mogoče, da klerikalno časopisje ne le ne prestopa blati vse, kar je v naši državi, ampak da celo sosednim državam priznava pravico do naših ozemelj, ki so nam priznana po mirovnih pogodbah. Samo pri nas je mogoče, da klerikalno časopisje indirektno podpira proti naši državi naperjena iredentistična gibanja. Resnično, ogromna je svoboda tiska v naši državi, ogromna pa tudi držnost, s katero klerikalni vampirji zlorabljaajo to svobodo v naravnost veleizdajalskih člankih — in to v težkih in usodnih dneh važnih zunanje političnih dogodkov.

Dr. Korošec ni zastoj postal poslušen učenec Radića. Onega Radića, ki še vedno govori o samoodločbi Hrvatov, onega Radića, katerega agenti so ob času volitev ljudstvu v severnem Prekmurju celo obljubljali, da bo — če zmagala Radić in se oživotvori njegova republika — vrnil Prekmurje zopet Madžarom. Če Radić obljublja Madžarom Prekmurje, zakaj ne bi njegov lakaj iz kurir Korošec po svojih reptilnih velikodušno poklanjal Makedonije Bolgarom?

Kako dolgo bodo naše oblasti še trpele, da se kršijo s strani klerikalcev državni zakoni, da se na tako nečlovečen način zlorablja tiskovna svoboda?

Politične vesti.

* Reško vprašanje dobiva mednarodni značaj? Iz Beograda poročajo 18. junija: Kakor se doznava, se v reškem vprašanju do danes še niso mogli prijeti oficijelni razgovori med našo in italijansko paritetno komisijo. Govorilo se je, da se z ene ali z druge, mogoče tudi z obeh strani dela na novi rešitvi, ki bi omogočila končnoveljavno ureditev reškega vprašanja. Razni znaki govore za to, da se tudi nekatere velelasti zanimajo za rešitev vseh vprašanj, ki se razumejo pod nazivom javitansko vprašanje. Ako je to res, potem ne znači reško vprašanje le ureditve italijansko-jugoslovenskega razmerja, ampak mu je pripisovati globlji značaj. Dasi ravno ni mogoče zvedeti za podrobnosti, se vendar dozdeva, da bo reško vprašanje rešeno v najkrajšem času, in da bo ta rešitev v obče mednarodno važnost.

* Finančni položaj Poljske. V seji poljskega sejma dne 15. tm. je imel fin. minister Grabski ekspozé o finančnem položaju države in je izvajal med drugim: V prvih mesecih l. 1923 je dosegla poljska valuta prilično stabilnost in izvoz je zaznamoval dotedaj nepoznani razvoj. Pokazalo pa se je, da je gospodarski položaj Poljske v tesni zvezi z onim Nemčije. Vsled težavnega položaja v Nemčiji je močno nazadoval izvoz gornješleskega premoga v Nemčijo, kar je seveda imelo upliv na trgovinsko bilanco. Poljska pa je gospodarsko dovolj mečna, da premaga odvisnost od nemškega gospodarskega organizma. — Tečajni razvoj poljske marke je le prehodni štadij in ni dvoma, da bomo po izvedbi sanacijskega programa dosegli stabilizacijo in izboljšanje veljave poljske marke.

* Madžarski šovinisti na delu. Očividci in priče Horthyjevega potovanja po Madžarski soglasno izjavljajo, da je povsod, zlasti v obmejnih mestih, imel šovinistično govore proti Jugoslaviji in Madžarski. V obmejnih krajih so povodom sprejemov Horthyja postavljali slaveloke z napisi: Zahtevamo samo Vojvodino, zahtevamo Erdelj itd.

* Obsodbe v Poruhju. Dne 15. jun. se je pred vojnim sodiščem v Verdenu vršila razprava proti rudniškima ravnateljema dr. Hellermannu in Falkeju ter prekuristu Fiedmannu, ker niso obnovele dobave koksa in premoga. Izgovarjali so se, da niso smeli radi prepovedi državnega premogovnega komisarja in radi grozečega štrajka delavstva. Dr. Kellermann je bil obsojen na 5 let zavora in globo v dvakratni vrednosti ne dobavljenega premoga in koksa, namreč 178 milijard mark; Falke je dobil 5 let zavora in 6 milijonov frankov globo, Fiedmann 8 milijonov frankov globo.

Dnevna kronika.

— Proslava 200-letnice Štefana Küzmica. Dne 29. junija — t. j. na praznik sv. Petra in Pavla — popoldne ob 13. uri se vrši v Strukovcih, župnija Bodošci v Prekmurju, velika svečanost v proslavo 200-letnice rojstva Štefana Küzmica, prvega pisatelja in književnika prekmurjskih Slovencev. Na vsopredni je odkritje spominske plošče na Küzmicevi rojstni hiši, slavnostni govor, deklaracija, petje v zboru in solo s spremljevanjem domače godbe in ljudska veselica. Pričakujemo goste iz širne Slovenije.

— Vprašanje na finančno oblast. Prejeli smo: Svojčas suspendirani uslužbenici finančne kontrole, proti katerim je preiskava že davno potekla in dokazala, da niso ničesar zakrivali, si dovoljujejo vprašati finančno oblast, kaj misli z njimi napraviti. Več tovarišev že po dve leti čaka zopetnega nameščenja, toda do danes ni sprejelo še nikake rešitve. Vse intervencije in povpraševanja na mero danjih mestih so bila doslej brezuspešna. Prosimo, da se te dolgotrajne disciplinarne zadeve končno enkrat reši. — Finančni paznik iz Prekmurja.

— Imeniten občni zbor! Klerikalna obrtniška organizacija »Jugoslov. obrtna zveza« je imela dne 10. tm. v Ljubljani občni zbor, na katerem je bilo glasom poročila v »Slovenec« — preko 10 delegatov. To novo »Slovenec« terminologijo za poročila o zborih bo vsekar primerno upeljati.

— Pri upravnem sodišču v Celju so razpisana 3 mesta pis. pomočnikov ozir. pomočnic in 2 mesti uradnih slug. Natančnejši pogoji za službo so razvidni iz razpisa v Uradnem listu.

— Nova gerentstva. V občini Trbovlje, kjer je bil po zadnjih volitvah komunistični obč. zastop razpuščen in postavljen gerent, je vlada razpustila gerentski svet in razrešila dolžnosti gerenta g. učitelja Plavšaka. Na njegovo mesto je imenovan bivši komunistični poslanec, sedanji radikal g. Miha Koren, za njegovega namestnika pa radikalni učitelj Velkavrh. — Za okrajni zastop rogaški je namesto dr. Šorlija, ki se preseli v Šmarje, imenovan za gerenta rogaški nadučitelj g. Jos. Cenčič, za njegovega namestnika župan Rog. Slatine g. Viljem Bizjak.

— Svojo ženo ubil. Zagovornik Franceta Družovec, posestnika v Sp. Senarski nas prosil, da popravimo naše poročilo z dne 16. 6. 1923, ki smo je prinesli od porotniškega sodišča pod gornjim nadpisom, sledeče pojasnilo: Franc Družovec bil je obtožen hudodelstva uboja, storjenega s tem, da je namenoma ubil svojo ženo. Porotniki so to na njih stavljeno vprašanje enoglasno zanikali, ter potrdili le z 9 proti 3 dodatno vprašanje, ali je Franc Družovec tako neprevidno ravnal proti svoji ženi, da je to ravnanje povzročilo njeno smrt. Radi tega je bil obsojen le radi pregreška po § 535 kaz. zak., po katerem je kazneni odmeriti do največ 12 mesecev. Kljub mnogim olajšujočim okolnostim mu je odmerilo sodišče izvanredno strogo kazen 10 mesecev. Popolnoma napačno je tedaj, če poročila vas dopisnik, da je sodišče upoštevalo olajšujoče okolnosti in izreklo izredno milo sodbo.

— Ogromen primanjkulaj Nemčije. Glasom pregleda, ki ga je sestavilo nemško državno računovodstvo, znaša primanjkulaj ogromno vsoto 17 in pol bilijonov mark.

— Nov rekord v plesu. Minoli petek je v tržaškem »Fenice« plesal Ippoliti Nefredo 63 ur 21 minut 25 sekund in je dosegel s tem italijanski rekord v plesanju.

— Od poroke v zapor. Tako smolo je imela nedavno neka lepa nevesta v Chelestenhamu na Angleskem. Ko je ženina pred par meseci zaprosil za ženitbeno dovoljenje, mu je bila prošnja odbita, ker izvoljenka še ni bila polnoletna. Zaljubljenca pa sta si znala pomagati. Nevesta si je izposodila od svoje starejše sestre krstni list ter šla na poročni urad, kjer je izjavila, da je bil prvi prošnji pomotoma priložen krstni list njene mlajše sestre. Uradnik ji je verjel in par dni na to se je vršila poroka. Nikdo bi ne bil zvedel za prevaro, da se nista sestri radi neke dedščine sprli. V jezi je starejša sestra izdala prevaro in mlada žena je bila obsojena na 3 mesece zavora. Tolaži pa se s tem, da so oblasti zakon kljub tej prevari priznale.

— Železnico skozi Saharo. Te dni bo predložen francoskemu parlamentu zakonski osnutek za zgradbo železniške proge skozi saharso puščavo v Afriki. Načrt vsebuje dva predloga glede železniške zveze med Alžirjem in Wagadugom preko Orana do področja Gornje Volte. Cela proga bo dolga krog 2000 milj. Proga bi bila pod stalno kontrolo, ki bi jo vršili posebni organi s pomočjo avtomobilov in aeroplanov.

— Boksač — rešitelj življenja. Znan ameriški boksač Joss Willard, je izvršil minule dni junaški čin, ki ga je napravil po vsej Ameriki bolj popularnega, kakor vse njegove dosedanje zmagave v boksanju. O priliki poplave v Kansas Cityu je pod smrtno nevarnostjo rešil tekmo 24 ur iz smrtonosnih valov 120 oseb. Iz podirajočih hiš je nosil obupne ženske in otroke na varno ter bil pri celi rešilni akciji najdrznejši.

Dopisi.

Iz Središča. K nam je torej imenovan za okrožnega zdravnika dr. Alfréd Heiss iz Ormoža, nemški nacionalist, ki je povodom povratka v Ormož napravil obiske samo pri ultranemških rodbinah. Naši merodajni krogi pa so se baje izrekli zanj in ne za Slovenca-kompetenta, češ, da ne rabimo politika, ampak zdravnika. Zelo zanimive govorice in zanimalo bi nas vedeti, ali so tudi resnične.

Celjske vesti.

Celjski mestni šolski svet je imel svojo redno sejo v petek, dne 15. tm. ter se je pečal samo z meščansko-šolskimi zadevami. Zelo zadovoljivo je bilo poročilo nadzornika za meščanske šole g. Finka o nadzorovanju deške meščanske šole. Občutno je pomankanje šolskih prostorov vsled lepega obiska šole tudi od zunaj. Vprašanje obstoja Gospodinske šole bo rešil občinski svet. Špolskemu ženskemu društvu v Celju se dovoli nastaniti v enem delu šolskega prostora čez počitnice češko deco, ki jo pripelje »Češko srce« ter ima namen medsebojnega bratskega spoznavanja. Višjemu šolskemu svetu se predlaga sistemiziranje učnega mesta za srbohrvaščino na deški in meščanski šoli. Nadalje se naprosi, da dovoli po eno vzporednico na deški in dekliški šoli, ne da bi bilo treba vsled nezadostnega kredita ukiniti že obstoječi vzporednici k prvima razredoma ter na ta način zabraniti obisk ogromnemu številu učencev. Kajti kljub vzporednici se mora itak še mnogo učencev odkloniti. Sokolskemu naraščaju se dovoli uporaba dvorišča mestne osnovne šole za nastop dne 29. tm.

Mestna osnovna šola zaključil šolsko leto z mladinsko prireditvijo v mestnem gledališču. Igrajo se »Čudežne gosli« kot premiera dne 28. tm.

Celjsko mestno gledališče išče gledališkega mojstra, ki je plačan po dogovoru od mestne občine. Prošnje je treba nasloviti na Dramatično društvo v Celju.

Otrok utonil. Kakor smo že poročali, so iskale dne 11. tm. v Savinji in v Voglajni smrt kar tri osebe. Čudno, da je dan poprej utonila v Koprivnici, v pritoku Voglajne triletna delavčeva hči Dora Kmetič, koje trupla doslej še niso mogli najti.

Celjski aprovizacijski odbor ima nalogo, da regulira sporazumno s trgovci in obrtniki cene. Vsled vedno naraščajoče draginje je postalo delovanje te korporacije precej iluzorno. Ker pa so se pojavile zadnje tedne v Celju cene pri mesu veliko višje kakor v Mariboru in v Ljubljani, je bil aprovizacijski odbor zopet sklican, da dobi od mesarjev pojasnilo, zakaj ta razlika, in da se javnost o tem tudi informira ter s tem pomiri. Seja je bila nesklepčna, tudi zastopnika mesarjev se vabilu nista odzvala. Že veta, zakaj! Vse boljše niso se sedaj prodaja v zdravilišču, Celjani pa morajo kupovati za drag denar slabo kvaliteto kot meso prve vrste.

Sokolstvo.

o Sokol v Studencih priredi v nedeljo dne 15. julija telovadni nastop na vrtu Sokolskega doma v Studencih in se prosijo druga društva, da se na to prireditev ozirajo.

o Sokolski zlet k Sv. Ani. V nedeljo dne 10. tm. poletel je Sokol pri Sv. Lenu s svojim naraščajem k Sv. Ani na Kremberg, kjer je priredil jako dobro uspeli nastop vsega svojega članstva.

o Iz Konjic. Dne 8. julija 1923 vrši se prvič po preobratu v narodnostno ogroženih Konjicah zlet celjskega sokolskega okrožja. Vsa napredna društva se opozarjajo na ta dan in se vabijo, da nas mnogoštevilno posetijo.

Objave.

§ »Perun«, klub kolesarjev in motociklistov v Mariboru, ima dne 19. tm. ob 20. uri sejo v klubovih prostorih. Prosi se sigurne udeležbe.

§ Zborovanje krajevne skupine Maribor Osrednjega društva trgovskih zastavljencev se vrši v četrtek 21. t. m. ob 20. uri zvečer v kazinski dvorani. Tovariši in tovarišice udeležite se polnočestvilno! Obravnavala se bodo važna socialna, stanovska in društvena vprašanja, kakor tudi rezultat meznega gibanja.

§ I. Mariborski bioskop. Ponedeljek, torek in sredo igra krasna ljubavna drama v 5 dolgih činih »Igra življenja«, z znamenito krasotico Magdo Sonja v glavni vlogi. — Četrtek pride prvovrstna filmska drama »Nočni yiharja« do predvajanja.

Mariborske vesti.

Maribor, 18. junija 1923.

m Zrelostni izpit na drž. moškem učiteljsku v Mariboru so se vršili od 4. do 16. junija tl. pod predsedstvom g. nadzornika dr. Leopolda Poljanca. Pripuščenih je bilo 68 kandidatov in kandidatov (od 83), med temi 2 privatista in 1 privatistinja. Z odliko je prestalo izpit 15 kandidatov (-inj) in sicer: g. Dolar Zora, Dvoršek Lenka, Jazbec Angela, Laznik Celestina, Schwarz Angela, Sotler Marija, Tomažič Vlasta, Vodenik Nada, Farazin Lovro, Janež Lucijan, Domnik Drago, Leban Franc, Košutnik Silvester, Gorup Ljubomir in Korošak Anton. — Zrelost se je priznala 39 kandidatom (-injam) in sicer: Burdian Karolina, Golež Albina, Kurbus Gabrijela, Lovrec Amalija, Matek Ana, Pertl Ana, Peumik Erna, Šijanec Olga, Strekelj Milena, Taufer Vida, Pertot Vera, Trobec Sabina, Primožič Terezija (privatistinja), Petrač Franc, Kocuvan Milan, Brelih Oton, Kotnik Fr., Kodrič Stanislav, Kotnik Zorko, Predan Drago, Cvetko Ivan, Zivko Alojzij, Polanc Adolf, Grafenauer Ludovik, Horvat Ivo, Straus Milan, Konečnik Zmagoslav, Ferk Ivan, Leskovar Franjo, Hartman Janec, Ferenčak Edo, Šesko Ivan, Majcen Andrej, Čermelj Henrik, Tomažič Matija, Grušovnik Josip, Tomažič Maks in Povh Vaclav. — Ponavljalni izpit je dobilo 11 kandidatov (-inj), repobiran je bil 1 kandidat (privatist), odstopila sta med izpitom 1 kandidat (privatist) in 1 kandidatinja.

m Poletno porotno zasedanje pri mariborskem okrožnem sodišču je končalo minulo soboto po dolgem času enkrat brez smrtnih obsodb. Vršilo se je 12 razprav. Zagovarjalo se je 14 obtožencev in sicer 6 radi goljufije, 3 radi težke telesne poškodbe, 2 radi uboja, 1 radi ropu in 2 radi umora. Dve razpravi sta bili preloženi, 3 obtoženci oproščeni, ostalim pa je bila odmerjena zaporna kazen skupno 37 let in 6 tednov.

m I. Mariborska tovarna plutovinašnih izdelkov. Te dni je začela obratovati I. Mariborska tovarna plutovinašnih izdelkov, na Tržaški cesti št. 5, ki jo je ustanovil g. Fran Ogrizek, naš rojak iz Postojne. Tovarna je urejena z najmodernejšimi stroji na pogon, kakoršnih doslej pri nas v Jugoslaviji še nimamo. Tovarna izdeluje vse vrste plutovinašnih izdelkov, kakor zamaške, nabojne za pištole (Hundescheck), plavalne pase, držala, ročaje in izolirne stene. Kapaciteta: dnevno 40—50.000 zamaškov vsake vrste, od najmanjših do največjih. Surovino dobiva iz Afrike, Portugalske in Španije. Podjetje znači velik napredek v našem narodnem gospodarstvu in osamosvojitvi od inozemstva.

m Glasbena Matica. V torek večer je pevška vaja za cel zbor. Gg. pevci in pevke, ki se udeležijo izletov, se mnogi prosijo, da pridejo k vaji, ker se bodo dala važna poročila. — Predsednik.

m Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od pol 17. do pol 19. in od 19. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

m Nezgoda. Minuli petek je popravljal 15-letni učenec Josip Čuš pri Brandlu v Strossmajerjevi ulici streho. Pri tem mu je izpodletelo ter je zadel z roko ob električno napeljavo. Domačini so ga hitro rešili, vendar pa je dobil na rokah težke opekline. Rešilni oddelek ga je obvezal ter ga oddal v domačo oskrbo.

m Drage vžigalice. V nedeljo krog polnoči se je vračal Simon Koren, delavec pri Scherbaumu od nekega vinotoka precej dobre volje proti domu. Na Pecnici si je hotel prižgati cigareto. Ker ni imel vžigalice, je poprosil za oženj nekega mladega fanta, ki mu je prišel po cesti s svojim dekletom naproti. Med tem, ko je fant iskal vžigalice, se je Koren pošalil z njegovim dekletom. To pa je fanta tako ujezilo, da je mesto vžigalice potegnil nož, zabodel Korena v levo stran prsi, ter ga smrtonovarno ranil. Na poziv orožništva je rešilni oddelek prepeljal težko ranjenega Korena v mariborsko bolnico, storilca pa bo orožništvo izročilo sodišču.

m Iz policijske kronike. Pavel Frank iz Pobrežja je vozil z dvokolesom tako neprevidno, da je povozil pri državnem mostu 7-letnega otroka, ki je dobil pri

padu več lažjih poškodb. Moral je plačati zato primerno globo. — Haiden Avgust, nemško-avstrijski državljani (1), konjar pri trdki Tavcar, se je vmešaval v poslovanje straže in se bo moral radi tega zagovarjati. — Ob sobotah in nedeljah zvečer prihajajo ljudje jako dobre volje iz okolice, kjer pri vinotoku pijejo cenejšo kapljico, kakor po mariborskih gostilnah. Vendar pa jih policijske odredbe zoper pijance precej stregnejo in le tu pa tam se še kateri spozabi. Zato pa je živahnost na periferiji mesta, kamor ne sega več oblast policije.

Narodno gledališče.

Repetoire:

Ponedeljek, 18. junija. Prava ljubezen, B.

Torek, 19. junija. George Dandin, Ab. C (kuponi). Zaključna predstava.

»Prava ljubezen«. Opozorjamo na našnjo predstavo zabavne veselice od Bracca »Prava ljubezen«, ki je pri premieri in repizi izvrstno zabavala. Krasne preproge in mobilje za to predstavo ne iz prijaznosti posodila tvrdka Preis.

Zaključek sezone 1922-23. Jutri, v torek 19. junija se vrši zaključna predstava letošnje gledališke sezone. Vprizori se zabavna Molièrova komedija »George Dandin« ali »Prevarjeni soprog«, ki je pri včerajšnji premieri dosegla lep uspeh. Komedija je nadvse zabavna in traja samo do 1/10. uro.

Gg. abonement. Z jutrajšnjo predstavo se zaključuje gledališka sezona 1922-23. in odigra tudi zadnji abonement, t. j. C, ker edino ta abonement ni imel do sedaj 20 dramskih predstav. Da si lahko tudi abonementa A in B ogledata zaključno predstavo, da uprava obema abonementoma možnost, da dobijo vstopnice s 40% popustom na kateremkoli prostoru. Ker je komedija jako zabavna in je to zaključna predstava sezone, upamo, da bo gledališče čim bolj zasedeno.

Kultura in umetnost

x George Dandin. Veselica v treh dejanjih. Spisal Molière. Poslovenil Joško Kovič. Režira: Joško Kovič. Sezona 1922-23 se je pričela s salvo smeha: nesmrtni Gogoljev »Revizor« nam je po vsej tragikomiji svoje nesreče namigival, kakšen pomen ima odrska komika, rekoč: »Le smejte se samemu sebi«. Sezona zaključuje zopet smeh: Molièrov »George Dandin« nas poučuje, da je najbolje, če se oni, ki imajo slabe žene, takoj oblijejo z mrzlo vodo in molče... V tem smehu je obilo grenke ironije in doživljene, ne naučene filozofije. Nekako tesno nam postane pri sreči, ako pomislimo, s kakšnimi čustvi je pisal Molière komedijo lastnega zakona. Sicer ima ravno »George Dandin« vse osobine takratne francoske komedije in ni Molièrovo standard - delo. Vendar patudi tu Molière zabava in ogreva celo tako pozne poslušalce, kakor smo mi, ki smo daleč od dobe Ludvika XIV. in njegovega »L'etat c'est moi« (Država sem jaz!), od zlatega časa francoskega plemstva, od slabe cene, ki jo je imelo takrat gledališče z igralci in dramatikmi vred. Glavni junak George Dandin je nedvomno klasična figura prevaranega zakonca, ki ji tudi čas ne more odvzeti prvotne svežosti. G. Kovič je podal Molièrovo veselico v stilu zelantne dobe in je stvar uspešna tudi v režijskem oziru. Centralna točka vprizoritve pa je seveda kreacija George Dandina, ki mu je že Molièrovo gosje pero vtisnilo izrazite karakterne poteze. G. Kovič je podal ubogega Dandina s popolnim umevanjem in mu lahko po raznih komičnih vlogah v tej sezoni zaključimo: »Fini coronat opus«. Njegov George Dandin je vloga, ki karakterizira tehniko in umetniško poglobljenost njegove igre sploh. Gdč. Kraljeva je igrala nezvesto, a lisičje zvito Angeliko. Vajeni smo jo videti kot navko, a je tudi v tej vlogi do azala dobre strani svoje vsekar čustvene igre. G. Harastovič je vzbujal smeh kot Clitandov sluga, učinkovita je bila tudi igra gdč. Savinove, ki je podala Angelikino služkinjo Claudio, pri Molièru in klasični veselici sploh ne

izogibno zaveznico nezveste gospe. G. Grom in gdč. Petkova sta se postavila v vlogi plemičev, g. Tomašič pa je v okviru ostalih izrazitejših vlog odigral ljubimeca Clitandra.

O predstavi »Prava ljubezen« prinesemo oceno jutri.

x Glavna skupščina Matice Hrvatske se vrši dne 1. avg. t. l. v Zagrebu.

x »Filipova ljubikanja«, roman od Octava Feuilleta. Uprvo je izšel tiskom ovaj roman od glasovitog francoskog romanopisca, koji u izvoru ima naslov »Les amours de Philippe«. To je jedno od najboljih djela autora čuvenih romana »Roman siromašna mladica«, »Dnevnik jedne žene«, »Pokojnica«, »Jadna Alijeta« i drugih, koji so u hrvatskom prijevodu doživjeli više izdanja te ih je naše općinstvo vazda čitalo s pravom nasladom. Ovaj roman je ljubavna trilogija, u kojoj mladi francuski vlastelin iz pokrajine kroz zamamni labirint sirenskog pariškog društva, kao kroz neko očistilište, ulazi u svetlošte slavnobitne čiste ljubavi, u kojoj otkriva tradicijom posvećenu svrhu svojega života. Blještava slika aristokratskog i pozorišnog života isprepletena je s umiljatom i vedrom idilom seoske prostodušnosti i čestitosti. Čitanje ovoga djela, u kojem se odrazuju sve tipične odlike Feuilletova pjesničkog stvaranja, ne uzbuđuje samo maštu, već i u juži ostavlja skladan, neizbrisivi dojam.

Sport.

: ISSK Maribor : SK Čakovec : 4 : 1 (2:1). Igra odigrana v Čakovcu je pokazala celi čas premoč Maribora.

: SV Rapid : VSK Varaždin : 4 : 1 (1:3). Igralo se je v Mariboru ob maloštevilnem občinstvu in precej surovo.

: Mednarodna kolesarska dirka Gradec-Zagreb se vrši dne 22. jul. t. l. čez Maribor-Celje-Zidani most-Radeče-Krško-Brežice-Zaprešič-Zagreb.

Proga je dolga 230 km. Dirko prirediti Hrv. klub biciklistov Sokol v Zagrebu in Alpenländischer Radfahrerbund v Gradcu.

Porotno sodišče.

Med brati.

Često se zgodi, da se bratje in sestre, ki se med seboj dobro razumejo, pri delitvi dedščine prepirajo in v sovraštvo razidejo. Tako je bilo tudi pri Premzlovih pri Sv. Marjeti na Dr. p. Mati je zapustila sinoma Mariji in Ani kot skupno lastnino dva gozda. Ana je hotela vso zemljo obdržati ter ostale tri izplačati. Da bi se pobotali, go se dne 20. marca t. l. sestali pri bratu Francu. Pred sestankom sta se oba brata v neki tamošnji gostilni našla ter sta spila par litrov. Pri razpravi o izplačilu so prišli v nasprotje. Brata sta se končno sprla in dejanski sporadla. Med ruvanjem je Jožef udaril Franca z nekim železnim drogom preko levega očesa, kar je imelo za posledico, da je vid levega očesa vztrajno pešal in se je bati, da oko popolnoma osleni. Danes se je moral že 56-letni Jožef Premzl zagovarjati pred poroto radi težke telesne poškodbe svojega brata. Obdolženec priznava dejanje, opravičuje pa se s silobranom, češ, da ga je brat napadel. Ker pa je obdolženec na današnji razpravi izjavil, da sta se z bratom že pobotala ter da tudi priče radi tega niso prišle k razpravi, je bila razprava odgojena.

Anton Levec, dv. svetnik v p.:

Mestne hranilnice in vojna posojila.

(Konec.)

Razsodba sedmorice je pa po mojem mnenju zgrešena, kar naj dokažejo nastopna izvajanja:

Razsodba ne razločuje med absolutno in relativno ničnostjo pravnih opravil. Absolutno nično pravno opravilo se nikdar ne more odobriti, niti s sporazumom prizadetih strank, ker sploh ne eksistira. Treba ga je storiti na novo (glej Krajin, § 130). Da je bil samolasten podpis vojnih posojil po tožencu neveljaven, ničen, je sigurno, bil je protistatutaren (§ 44. pravil). Pri tem opominim, da sta neveljavnost in ničnost sinonimna pravna pojma v naši zakono-

nodaji, kar se razvidi iz starega in novega besedila §a 879. o. d. z.

Sama odobritev je možna le pri relativno ničnih pravnih opravilih t. j. pri opravilih: »bei denen«, (kakor pravi dr. Stroh) v svojem članku: »Über relative Unwirksamkeit, v Festschrift, II, str. 747) »die nachträgliche Ergänzung des zum Wirksamwerden unzureichenden Tatbestandes zulässig ist, z. B. durch Genehmigung des vom gesetzlichen Vertreter geschlossenen Geschäftes. Solche Fälle haben.« — pravi pisatelj dalje, — »miteinander gemein, dass die angestrebte Rechtswirkung zunächst nicht eintritt, so dass sich das Rechtsgeschäft als vorläufig unwirksam darstellt. Rechtlich bedeutungslos ist aber der ergänzungsbedürftige Tatbestand deswegen noch nicht. Ein gewisses Mass von Rechtswirkung besteht noch darin, dass der unvollständige Tatbestand der nachträglichen Genehmigung fähig ist.«

Odobritev je možna tedaj le v slučaju, če je pravno opravilo sicer na sebi veljavno, a potrebuje le še odobritev po kakem višjem faktorju. Če opravilo sploh ni veljavno, ne koristi naknadna odobritev, ker »der ergänzungsbedürftige Tatbestand«, ki bi imel »ein gewisses Mass von Rechtswirkung«, sploh ni podan.

Ako bi bilo naziranje stola sedmorice, da mora upravni odbor odobriti tudi protistatutno postopanje članov ravnateljstva, pravilno, potem more kak posamezni član tudi kar brezobestno ali brez podpisanega zavarovanja izposojati hranilnični denar, naj se je v poslednjem slučaju tudi izgubil kapital. Sicer pa ni v statutu hranilnice nobene določbe, ki bi rekla, da se sklepi ravnateljstva morejo ali morajo odobriti po upravnem odboru. Marveč razsodba sedmorice sama pravi, da imata oba organa, upravni odbor in ravnateljstvo, vsak svoj določen delokrog: vsak obeh organov sklepa tedaj samostojno in neodvisno od drugega. Zato je tudi napačno reči, da odobritev odbora nadomešča sklep ravnateljstva.

Trditve v razlogih sedmorice, da more hranilnični odbor odobriti tudi protistatutarne sklepe ravnateljstva, a koravno mu je taka nepravilnost znana, ignorira naravnost neke določbe statuta, nego nasprotuje pravnim načelom sploh. Odbor, ki kaj takega stori, spada z povzročiteljem protipravilnega sklepa pred sodnika! Kakor že navedeno, merajo politična delovna oblastva in vladni komisi v zvezi s 6. a 27. regulativa paziti na strogo izpolnjevanje v regulativu in v statutu obsežnih določb. Ali naj bo samo vrhovni upravni organ, odbor, te dolžnosti prosti? Pripomniti je tudi še, da letni računski zaključki po svoji sestavi ničesar ne povedo o pravilnosti ali nepravilnosti notranjega poslovanja in da se zato tudi upravni odbor s svojo odobritvijo zaključka ne izreka o tem. In če bi se že moglo nasprotovati trditvi, potem je bila dolžnost upravnega odbora, da bi bil zahteval najprej pravičen sklep ravnateljstva. Čemu pa je regulativ in statut, če ju ni treba vpoštevat?

Tudi naziranje, da ni dvoma, da je, ker je tožeča hranilnica od toženca nabavljena posojilaa nesporno obdržala in z njimi dobičkanosno razpolagala, sledila ratihabicija tudi v tem smislu (§ 1016 o. d. z.), je pravnopomotno. Funkcionarji hranilnice niso nikakor njeni pooblaščenca. Oni so (kakor pravi Randa v svoji znani knjigi: »Die Schadensersatzpflicht nach österr. Rechte, druga izdaja, 1908, str. 96) zastopniki juridične osebe (in hranilnice so juridične osebe), njeni »rechtlich anerkannte Repräsentanten und Quasi - Geschäftsherren«, ki so »kraft des Gesetzes oder der Statuten oder der Organisationsvorschriften« poklicani poslovati za njo. Funkcionarji hranilnice so tedaj kakor (quasi) samo gospodarji. Hranilnice si kot juridične osebe zaradi svoje opravilne nezmožnosti (Handlungsunfähigkeit) niti ne morejo postaviti kakih pooblaščenecv. Le njeni reprezentantje morejo to storiti, ki zastopajo hranilnico na zunan. Vse to pa izključuje mandatno razmerje med hranilnico in njenimi funkcionarji. In kdo je v predmetnem slučaju obdržal samolastno po tožencu nabavljene obligacije? Funkcionarji sami, ki so kršili statut!

Ako se je v posameznih slučajih pri podpisu vojnih posojil postopalo tako protipravilno, potem je pač treba strogo aplicirati določbe statuta itd. na zadevo, o kateri je soditi, in to tem bolj, ker je znano, kako se pri naših nasprotnikih (Koroško, Primorsko!) često pogreša objektivnosti nasproti slovenskim strankam.

Gospodarstvo.

g Kolkovanje vlog in odločb v reklamacijskem postopanju pri železnicah. — Železniške uprave v Sloveniji zahtevajo pri reklamacijah, kadar niso upravičene, za vlogo takso po tarifni postavki 1. (3 Din.) in za odločbo takse po tarifni postavki 3. in 4. (10 Din.). Pa tudi kadar so reklamacije upravičene, se kolkovina ne pobere le za prvo vlogo, dočim se nadaljnje vloge, na primer urgence, smatrajo za kolkovino zavezane. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je smatrala, da ta praksa ni v zakonu povsem utemeljena in je naprosila finančno delegacijo v Ljubljani, da avtoritativno objasni kolkovno dolžnost železniških reklamacij. Finančna delegacija je na to prošnjo z razpisom z dne 9. junija, št. B II. 30-43 odločila sledeče: Vloge v reklamacijskem postopanju pri železnicah so v zmislu tarifne postavke 44. točka u avstr. prist. zakona in pripombe 3 k postavki 1 takse tarife brezizjemno kolka proste; naj se vlagajo pri obratnih uradih ali pri oblastvih, katera te urade nadzorujejo; pri upravi državnih ali privatnih železnic, kakor je na primer južna železnica; naj gre pri tem za prve vloge, s katerimi se prvotno stavi dotična zahteva, ali pa za poznejše vloge v istem predmetu, s katerimi se prve vloge dopolnjujejo oziroma njih rešitev urgira. Kar se pa tiče rešitve teh vlog, je razločevati med a) obratnimi uradi in nadzorovalnimi organi privatnih železnic po drugi strani. Le pod točko a) omenjene organe je vsporejati prevoznim podjetjem v zmislu tamošnjih izvajanj in le emanacije teh organov imajo značaj golega kupčijskega poslovanja, ne pa uradovanja. Dosledno so tudi le reklamacijske rešitve teh organov brezizjemno in brezpogojno kolka proste, naj se z njimi zahtevi strank ugod ali ne. Drugače pa je, če gre za rešitve nadzorovalnih oblastev državnih železnic. Po tar. postavki 75. točka a, opomba točka c, avstr. prist. zakona, ki je po členu 25. takega zakona še zmiraj v veljavi, so nadzorovalna oblastva državnih industrijskih podjetij, med katera spadajo brezdvomno tudi državne železnice, v smislu pristojbinskih predpisov javna oblastva in uživajo kot taka osebo pristojbinsko oprostitev. Odločbe javnopravnih oblastev pa so načelno zavezane taksi postavke 5. takse tarife, ako so za to izpolnjeni v tej postavki in v členu 4. takega in pristojbinskega pravilnika predvideni uslovi. Po točki 5. raynkar citiranega člena pravilnikov, ga so od te takse izvzete samo one rešitve takse prostih vlog, s katerimi se zahtevi stranke ugod. Ako se pa zahteva kot neutemeljena odkloni, je plačati takso tako za rešitev po postavki 5. kakor tudi za vlogo po postavki 1. takse tarife, toda še le potem, ko postane odločba izvršna, to je konnoveljavna (pravnomočna).

g Opozorilo glede plačila taksi in pristojbin. Delegacija ministrstva finanov Ljubljani objavlja uradno: Kdor mora po taksi tarifi zakona o takсах in pristojbinah (Uradni list 100-1911) polletno plačati kako takso, se opozarja, da naj izpolni to obveznost za drugo polletje 1923 najkasneje do 15. julija 1923. Take takse so: Polletna taksa po tar. post. 64 (za pravico, da se točilo pijače pod milim nebom) 250 Din. Polletna taksa po tar. post. 65 (da se točilo pijače v baraki) 250 Din. Proti taksnim zavezancem ki ne bi do 15. julija 1923 vplačali polletne takse, se bo kazensko postopalo.

g Dobava gasilnih priprav. V pisarni inženirskega oddeljenja Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 25. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave gasilnih priprav. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri navedenem vojaškem oddelku v Ljubljani interesantom na vpogled.

Mihel Zevaco:

KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(7)

»Gospa, — rotim vas!« —
 »Pustite, da dovršim.« — je Ivana z novim ognjem povzela. — »Hočem vam še reči, d' Assas, — prijatelj, brat moj, — pojdite brez strahu, mirno in zapajate, ne bojte se, da bi Ludvik XV. za me postal več kot le francoski kralj.«
 »Ivana, — Ivana,« — je onemoglo zajecjal vitez.
 »Prisegam vam,« — je resnobno nadaljevala, — »Ludvik XV. ne bo nikdar moj ljubimec, ne on, ne nihče drugil!«
 D' Assas je kakor zlomljen težko padel na koleni ter približal svoji ustni rokavi Ivane.
 Prebledela, ponosna, kakor v čaru svoje junaške prisege, ga je smehljaje gledala.
 »Pojdite,« — mu je tiho šepnila, — »pojdite sedaj, — vi lahko rešite kralja.«

Grof du Barry je zapustil levi paviljon pa se podal čez dvorišče. — V rokah je dobro držal bodalo. — Saj je hotel umoriti d' Assasa.

Zvečer je bil že pripravljen v desnem paviljonu vse ključavnice, da so se brez ropota odpirale. — Njegov načrt je bil, da vstopi tiho v sobo, kjer si je predstavljala d' Assasa v sladkem obliemu Ivane. — Če bi pa vključ vsi previdnosti ne mogel priti v to sobo, je nameraval čakati pred vrati, v temnem hodniku, dokler bi vitez ne prišel sam ven.

Du Barry je torej stopil na hodnik. — Z ostro svojega bodala je poskusil ključavnico. — Bil je popolnoma miren, brez vsakršne vznemirjenosti se je pripravljala, da zahrbtno uniči nasprotnika.

Prepričal se je, da ključavnica ne bo ovirala njegovega naklepa. — Sklonil se je, da se pripravi za zadnje delo.

Zazdalo se mu je na, da prihaja do njega ropot in šum, kakor odmev več glasov.

Prislušnil je ter spoznal, da vitez d' Assas in gospa d' Etioles govorita. —

Hotel je in se trudil, da vlovi vsaj odlomke govora, ali ni se mu posrečilo. — Ta mala nepravilnost ga je pa spomnila, da mora svoj prvotni načrt spremeniti.

Vitez je torej še na nogah, ne spi, treba bo torej bojevati se, pripraviti se na njegov odpor. — D' Assas bi se vtegnil dobro braniti in tudi zmagati, — ali du Barry ni hotel dvoboja, — on je prišel, da umori. —

Grozna jeza ga je popadla, — stopil je par korakov nazaj in ježno godrnjal. — Ali naj sedaj kar lepo odide, — preloži svoj naklep na ugodnejši trenutek? Ne, ne, — tega ne, lepo mirno bo počakal in ga zadel. — In ko bo dovršeno njegovo maščevanje, bo razodel vse gospodu Jakobu, prepričan, da mu nikdo njegovega početja ne bo štel v zlo. —

Iz notranosti sobe so se zaslišali koraki, ki so se urno bližali vratom. —

»To je on!« — je zašepetal, — »tu je, — tu je slednjič! Moj je, nikdo mi ga ne vzame več.« —

Hitro se je skril v temo hodnika. — V hipu, ko je zaslišal, da se vrata odpirajo, je vzdignil oboroženo roko, — bodalo se je zalesketalo. —

D' Assas se je prikazal. —

Za seboj je vrata hitro zaprl ter šel proti dvorišču, ali pred njegovimi očmi se je pojavila čudna, zagonetna postava človeka, ki je čenel sključeno pred njim, držeč v roki bodalo naperjeno proti njemu. —

Instinktivno se je postavil d' Assas v bran. — Trenutek — hiter kakor blisk, ki pa se je zdel dolg kakor večnost, je minul. —

A sključena postava ni napadla, obstala je v isti poziciji, na istem mestu, z vzdignjenim bodalom. —

»Kdo ste, — kaj hočete,« — je vprašal vitez. —

Mož ni odgovoril, ni se ganil. —

Zdelo se je d' Assasu, da ga hipno tlačijo ali da ga preganjajo grozne sanje. — Nepremičnost, molk sključene postave so ga jele vznemirjati. —

Prišel je neznanca za roko, le-ta je bila trda, — hotel jo je upogniti, a trda kot železo se ni pregibala. —

Groza in strah sta prevzemala viteza. — Kot v kot postavljeni mrlič se mu je dozdevala ta trda soha človeka. —

Mrzel pot ga je začel oblivati. — Hotel je nazaj, — ali pa zbežati stran iz tega zakletega hodnika, — tedaj pa so se

odprla nasprotna vrata in pramen luči je razsvetlil obraz trdega napadalca. —

»Grof du Barry,« — je mrmral d' Assas, ne da bi pogledal, kdo da je odprl vrata, oziroma odkod prihaja pramen luči. —

Lasje so se mu groze ježili, ko je spoznal du Barryja v okameneli postavi. — Grofove oči so bile odprte, — a bile so blede, omrežene, kakor oči mrtveca. Ustnici sta mu bili na pol odprti, kakor da bi bila začeta beseda zmrzla na njih. —

Kot marmor je bil trd, stal je nepremično, — noben zunanji znak ni kazal, da bi bil še živ. —

Vitez se je dotaknil njegovih prsi s prstom, ga potisnil, — potem se naslonil z vso močjo. — zama — grof du Barry je okamenel. —

»Oj, — to je pač čudno, — kaj naj to vendar pomeni?« — je d' Assas polglasno šepetal, — medtem ko se je počasi odmikal. —

V tem pa so se priprta vrata odprla na stečaj in prikazala se je druga postava. — Spoznal jo je takoj. —

»Grof Saint-Germain!« —

Skrivnost je postajala temnejša, uganika še bolj zagonetna. —

Ne da bi d' Assasa le pogledal, se je Saint-Germain preblizal z iztegnjeno roko grofu du Barry ter ga motril z ostrim pogledom. — D' Assas je prisostvoval zagonetaj prikazni. — Naperjena, oborožena roka du Barryja je padala počasno

ob boku, ter zadobivala naravno lego mirnosti. —

Saint-Germain se je še vedno približeval, z vzdignjeno roko: — a du Barry se je umikal in slednjič prišel že na dvorišče. —

Na pragu se je Saint-Germain vstavil, zmeraj z ostrim pogledom na du Barryja. —

Le-ta pa je, kot da se pokori nevidnemu povelju, — šel čez dvorišče in se podal v nasprotni paviljon. — D' Assas ga je videl, kako je vstopil ter se zagnil v temo noči in hodnika. — kot prikazen, ki se je povrnila v nič. —

Se za hip je ostal Saint-Germain v istem položaju, potem pa se je obrnil do viteza. —

Videlo se mu je, da je skrajno truden in zdelan. —

Povabil je s kretnjo viteza, da mu sledi, in vitez, še ves prevzet od groze, mu je sledil brez upora. —

V sobi, kamor je bil Lubin povedel Saint-Germaina, se je ta zgrudil v naslonjač, brisoč si potno čelo. —

»Vsedite se, vitez d' Assas,« — je mirno rekel. —

»Grof, — grof Saint-Germain, ali mi morete to razjasniti? — Morate mi povedati, kaj to vse pomeni!« — je ječjal. —

(Dalje prih.)

Pristopajte k CMD!

Ant. Rud. Legat-ovo zasebno učilišče za strojepisje in stenografijo Maribor

Prva in edina strokovna šola za strojepisje in stenografijo v Mariboru.

Začetek tečajev dne 2. julija.

Vpisovanje in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100, od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. 10-9

: TRBOVELJSKA PREMOKOPNA DRUŽBA :

OGLAS.

50. redni občni zbor delničarjev Trboveljske premogokopne družbe, kateri se je vršil dne 1. junija 1923, je sklenil za poslovno leto 1922 izplačati dividendo

Din. 25.— (dinarjev petindvajset) za delnico

od 11. junija t. l. in povzati delniško glavnico na SHS K 200.000.000.— (Din. 50.000.000.—) z izdajo 500.000 komadov na donosca glasečih se polno vplačanih delnic v nominalni vrednosti od SHS K 200.— (dinarjev petdeset).

V provedbi tega sklepa in v skladu z modalitetami emisije, katere so odobrene od obnega zbora ter upravnega sveta, daje se posestnikom sedaj v prometu nahajajočih se delnic pravica opcije, in sicer:

za vsake 5 (pet) komadov starih delnic 2 (dve) novi delnici, kateri participirajo na poslovnem dobičku družbe od 1. januarja 1923 in sicer pod sledečimi pogoji:

1. za manje kakor 5 (pet) starih delnic ne dajo se nikake pravice opcije, 2. pravica opcije ima se v času od 11. junija 1923 do vstetega 25. junija 1923, ker se jo sicer izgubi, prijaviti v času poslovnih ur na sledečih mestih

v Jugoslaviji: pri Slavenski banki d. d. v Zagrebu ter vseh njenih podružnicah in ekspoziturah: v Beogradu, Bjelovaru, Brodu n/S., Celju, Dubrovniku, Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Jesenicah, Murski Suboti, Osijeku, Rogaški Slatini, Sarajevu, Somboru, Sušaku, Šabacu, Šibeniku, Skofji Loki in Vršacu ter njeni afilijaciji Jugoslavenski industrijski banki v Splitu.

Na Dunaju: pri Centralni evropski deželni banki (Zentral Europäische Länderbank) podr. na Dunaju.

V Parizu: pri Banque des Pays de l'Europe Centrale.

V Ženevi: Pri Lombard, Odier & Cie., pri Darier & Co. in pri Union Financiere de Genève.

Pravica opcije na Francoskem se zamore izvršiti še-le po izpolnitvi po francoskih zakonih predpisanih formalnosti i. s. v terminu, ki bo še pozneje razglašen.

3. Opcijski tečaj novih delnic znaša Din 62.90 tel quel po kom., ter se ima takoj ob prijavi pravice opcije vplačati v gotovini, sicer se izgubi pravica opcije. Vplačilo se zamore izvršiti tudi na ta način, da se izroči dividendne kupone za poslovno leto 1922 i. s. s prepustitvijo 5 dividendnih kuponov v vrednosti a Din 25.— pro komad, tako da je s tem poravnana protivrednost dveh novih delnic. Za vplačilo v Avstriji je merodajna protivrednost po dnevnem tečaju v avstrijskih kronah.

4. Pri prijavi ima se predložiti plašče delnic ter priložiti dvojni seznam, v katerem so številke delnic vpisane v aritmetičnem redu. Formulirje teh seznamov izdajajo brezplačno vsa subskripcijska mesta.

5. O pologu plašča delnic, kakor tudi o izvršenem vplačilu izdajajo se blagajniška potrdila, katere se bodo v roku, ki se bo kasneje objavil, zamenjala za odgovarjajoče nove delnice. Predloženi plašči starih delnic opremili se bodo z žigom, ki bo označen, da je pravica opcije izvršena, ter se bodo takoj vrnili st. ankam.

Nove delnice bo mogoče prevzeti samo pri onih podpisanih mestih, kjer se bo izvršila prijava pravice opcije.

Dunaj, dne 11. junija 1923.

1221

Trboveljska premogokopna družba.

Stara sedla, civilna in oficirska, kupuje Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1203.3

Briljante, zlato in srebro kupuje po najvišjih cenah R. Bizjak, juvelir, Maribor, Gosposka ulica 16. 1223.6-1

Moško kolo „Puch“ na prodaj. Ob železnici 10, III. nadstropje. 1225

Nahrbtnike za planince iz jadravine, v raznih barvah in velikostih, priporoča Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1196.10-2

Ali ste že preskrbljeni s knjigo „Babilonska uganka“? Dobi se skoraj v vseh knjigarnah. Za isto se iščejo tudi gospodje, ki bi jo predstavili proti primernemu honorarju na angleški, francoski, italijanski in ruski jezik. Na-lor v upravi lista. 1197.7-3

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1047

Aleksandrova cesta 48.

Proda se po ugodni ceni

PISALNI STROJ

sistem „Adler“ in

ŽEL. BLAGAJNA

dunajski sistem, oba predmeta sta v dobrem stanju. Na vpogled pri špe. liciji Ivo Diukič, Aleksandrova 26, Maribor. 1226

Nogavice

kupite najcenejše pri trdki

Anica Traun, Maribor

Grajski trg 1. 1179

Novo!

Novo!

Dežni plašči

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Velika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palic, nahrbtnikov in sandal po konkurenčial ceni pri 2586

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Pozor!

Slanina!

V vrednost trgovcem, nabavljajalnim zadrugam, delavskim konzumom, gozdnim industrijam, upravam rudnikov, hotelirjem in drugim! Nudim stalno s svojega skladišča iz prve roke po najnižjih dnevnih cenah prvovrstno

la belo, debelo slanino la sladko rožnato papriko
vojeno slanino polsladko papriko
papricirano slanino papriko za guljaš. 1185

Blago pošiljam v zabojih po železnici proti predplačilu ali povzetju. Točna posrežba. Glede cen vprašati pri

Gj. P. Prodanović, paprika eksport in import
Novi Sad (Vojvodina). Brzjavlj: Prodanović Novi Sad.

Oglas.

(Liferacija mesa).

Na dan 25. juna ove godine u 11 časova prije podno odizati će se kod Komande vojnog okruga u Mariboru druga usmena licitacija za isporuku mesa za garnizon Maribor za vreme literovanja od 1. jula do kraja septembra tek. godine po propisanim uslovima, koji se mogu videti svakog dana kod vojnog okruga u Mariboru.

Kaucija 5% polaže se na dan licitacije do 10 časova prepodne na kasi pomenute komande po čl. 88 zakona o državnem razgovodstvu.

Pozivaju se zainteresovani, da prisustvuju ovoj licitaciji.

Iz kancelarije intendanture Dravske divizijske oblasti E. broj 9068 od 13. juna 1923. godine u Ljubljani.